

Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium
Erdészeti és Faipari Vállalatgazdálkodási
Felügyeleti Főosztály

2.

TÁJÉKOZTATÓ

Az erdőgazdaságok biztosítási
rendszere

A gazdasági birság

Munkaidőcsökkentés

Természetbeni juttatások

Faanyagok értékesítése

1968. augusztus

Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium
Erdészeti és Faipari Vállalatgazdálkodási
Felügyeleti Főosztály

2.

OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2021

TÁJÉKOZTATÓ

Országos Erdészeti Egyesület
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

Leltári szám:

Csoport szám:

Raktári jelzet:

Az erdőgazdaságok biztosítási
rendszere

A gazdasági bírság

Munkaidőcsökkentés

Természetbeni juttatások

Faanyagok értékesítése

1968. augusztus

Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium
Erdészeti és Falpiari Vállalatgazdálkodási
Felügyeleti Főosztály

OEE Könyvtár
M. 173. 2024

TÁJÉKOZTATÓ

Országos Erdészeti Digitális Szakkönyvtár
Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár

173/2024

173/2

Az erdőgazdálkodás biztonságos
tervezése

A gazdasági és
környezeti

1851

Természetvédelmi intézkedések
biztonságos végrehajtása

1998. évi

AZ ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁGOK BIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

I. A biztosítási rendszert megelőző kárrendezési szabályok

Az állami vállalatok és egyéb állami gazdálkodó szervezetek - így az állami erdőgazdaságok is - korábban - az 1949/II.16./Korm. és a 69/1950/III.7./M. számú rendelet, valamint az 1952/1955/VI.10./M. számú törvény alapján kötelesek voltak a kárrendezési kötelezettségüknek megfelelően ismertetni kívánjuk a minisztériumnak - az utóbbi időben megjelent egyes fontosabb intézkedésekkel kapcsolatban kialakult - álláspontját.

Az első tájékoztató célkitűzéseinek

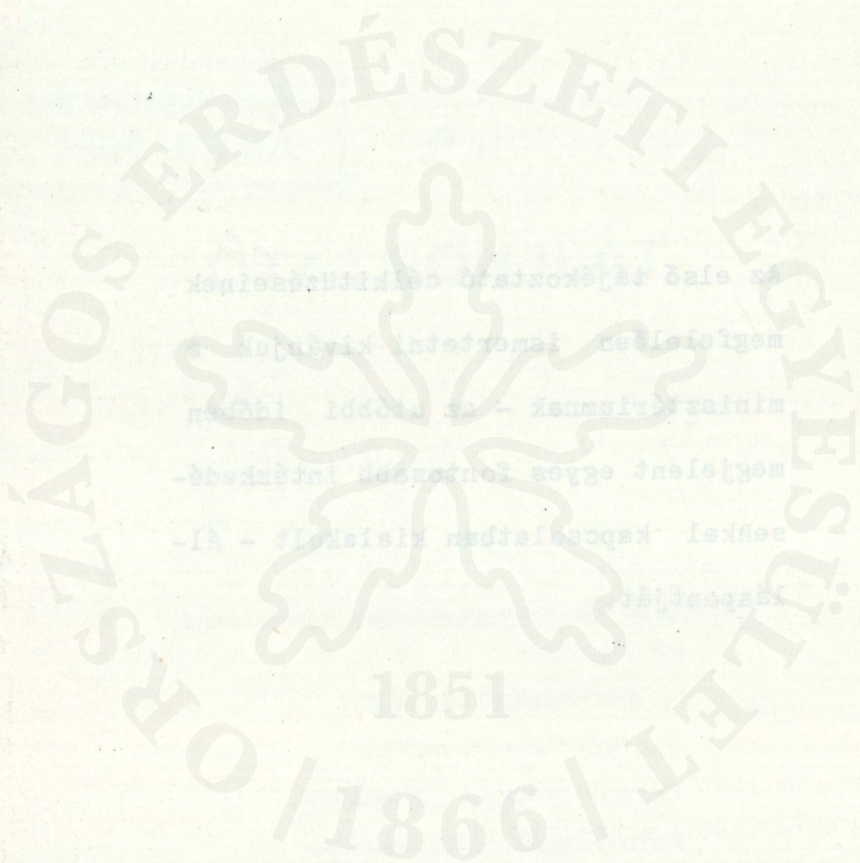
megfelelően ismertetni kívánjuk a

minisztériumnak - az utóbbi időben

megjelent egyes fontosabb intézkedésekkel

kapcsolatban kialakult - álláspontját.

álláspontját.

az első félévesztő célkitűzéseinek
megvalósítását illetően kivétel nélkül
miniszteriumnak - az azokkal egyetértően
megjelent egyes fontosabb intézkedésekkel
kapcsolatban kifejezett - áll-
áspontra.

1851

1866

AZ ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁGOK BIZTOSÍTÁSI RENDSZERE

I. A biztosítási rendszert megelőző kárrendezési szabályok

Az állami vállalatok és egyéb állami gazdálkodó szervek - így az állami erdőgazdaságok is - korábban - az 1440/1949/II.16./Korm. és a 69/1950/III.7./ MT. számú rendelet, valamint az 1002/1955./I.5./ MT. számú határozat alapján kiadott 155/1962./P.K.30./ PM. számú utasítás értelmében - vagyonbiztosítási szerződést nem köthettek. A gazdálkodó szervek vagyontárgyaiban keletkezett károkat, így közelebbről

- a tűz és a betörés /rablás/ folytán bekövetkezett tényleges és megállapítható károkat, valamint

- a gépjárműszavatossági károkat

az utasítás szerint az állami költségvetés terhére kellett megtéríteni.

A korábbi szabályozás értelmében az erdei tűzkárok közül:

- a./ a befejezetlen erdősitésekben bekövetkezett tűzkároknál teljes kipusztulás esetén az illetékes erdőgazdaságra megállapított egységárat kellett alkalmazni. Visszavágással, vagy egyéb módon még helyrehozható állományok esetén a tényleges helyreállítási költségeket térítették. A kártérítés összegét a vállalat egyszámlájára utalták át;
- b./ a befejezett erdősitésekben és erdőállományokban bekövetkezett tűzkárok miatt az Állami Biztosító az erdősítés egységárát térítette meg, ha a tűz következtében újraerdősítés vált szükségessé. Ezeket a kárösszegeket nem a vállalat egyszámlájára, hanem az "Erdőfenntartási Alap" javára kellett átutalni.

Az erdőgazdálkodás sajátos körülményei között egyre parancsolóbb szükségessé vált az egyéb elemi károk /aszály, jég, fagy, víz, stb/ megtérítése is. Ezért 1960-ban ennek érdekében létrehozták az u.n. Erdővédelmi Alapot.

Az Alapba az erdőfelujítási és erdőtelepitési ágazat évenként jelentkező terven felüli nyereségének

40 %-át kellett befizetni, maximálisan a vállalati eredményjavulás mértékéig. Az Alap képzése 1963. X. 1-től a 10/1964./Erd.É.8./ OEF.sz. utasításnak megfelelően úgy módosult, hogy az erdőfenntartási befizetési kötelezettség 3 %-át az Erdővédelmi Alapba, 97 %-át pedig az Erdőfenntartási Alapba kellett befizetni. Ebből az országosan kezelt alapból térítették a befejezetlen erdőfelújításokban és erdőtelepitésekben előfordult elemi károkat, a két ágazat együttes eredményromlásának mértékéig. A károk mennyiségi megállapítása a műszaki átvételekkel egyidőben történt, szakmai elbírálása pedig - az évközben bejelentett erdőrészszeletek felülvizsgálata alapján - az Erdészeti Tudományos Intézet erdővédelmi ki-
rendeltségének feladata volt.

Az Erdővédelmi Alapból térítették meg a csemetekertekben bekövetkezett elemi károkat /fagy, jég, belviz, szélvihar és felhőszakadás/ is, az a-
szálykár kivételével. Ezeknek térítése az ágazat eredményétől függetlenül a tényleges kár alapján történt. A kár szakmai felülvizsgálatát az Állami Biztosító megyei igazgatóságainak hivatalos kárbecslői végezték.

II. A biztosítási rendszerre vonatkozó általános tudnivalók

Az új gazdasági mechanizmus viszonyai között a vagyonbiztosítási szerződés megkötésére vonatkozó tilalom a vállalatokra vonatkozóan már nem volt fenntartható. A 11/1968./III.3./Korm. számú rendelet a korábbi korlátozó rendelkezéseket hatályaon kívül helyezte és kimondta, hogy állami vállalatok 1968. április 1. napjától kezdve az Állami Biztosítónál biztosítási szerződést köthetnek. A biztosítás nem kötelező, hanem teljesen önkéntes. E rendelkezés a költségvetési szervekre nem vonatkozik, ezekre továbbra is a 155/1962./PK 30./PM. számú utasítás rendelkezéseit kell alkalmazni.

A kormányrendelet végrehajtásáról a 10/1968./III. 16./PM. számú rendelete részletesen intézkedik.

A rendelet szerint azok a vállalatok, amelyek fejlesztési alapot képeznek, a biztosítási díjat fejlesztési alapjuk terhére kötelesek fizetni, az állami gazdaságok és erdőgazdaságok viszont azt eredményük terhére számolják el. A rendelet értelmében

mében a biztosított vagyontárgyakban bekövetkezett kár /veszteség/ és helyreállítási költség a vállalat eredményét terhelik, ugyanakkor a kártérítések és a biztosítással kapcsolatos egyéb bevételek pedig a vállalatok bevételeit képezik. Az állóeszközökben keletkező olyan kár esetén, amely gazdaságosan nem állítható helyre, a vállalat az állóeszköz nettó értékének teljes összegét eredménye terhére fejlesztési alapjába helyezheti.

Az Erdővédelmi Alap 1968. január 1-i hatállyal megszűnt és az új vagyonbiztosítási rendszer megteremtésével az idén már nem lesz mód az aszály- és egyéb elemi kárnak a korábbiak szerinti megtérítésére. A tűzkárok megtérítésére vonatkozó korábbi rendelkezések 1968. április 1-ig érvényben voltak és egyéb, ettől eltérő biztosítási szerződés hiányában az addig az időpontig bekövetkezett tűzkárok megtérítésére vonatkozó igényeket a régi rendeleteknek megfelelően kellett érvényesíteni.

Az erdőművelési munkákról és azok 1967-70. évi elszámolási és finanszírozási rendjéről szóló

42/1967./MÉM.É.49./ MÉM. számú utasítás értelmében a befejezett erdősitésekben keletkezett károsításokért /elemi, vad, stb./ az Erdőfenntartási Alappal szemben térítés már nem számolható el.

III. A biztosítási rendszer sajátosságai

Az állami erdőgazdaságokra érvényes biztosítási rendszer egyrészt magában foglalja azokat a biztosítási lehetőségeket, amelyeket bármely állami vállalat igénybe vehet; így az általános vagyonbiztosítást és a különböző gépjárműszavatossági biztosításokat. Ezeket természetesen az erdőgazdaságok is igénybe vehetik. Magában foglalja másrészt azokat a speciális biztosítási formákat is, amelyeknek kidolgozása az erdőgazdaságok sajátos viszonyaira való tekintettel váltak szükségessé.

Az erdőgazdaságok javaslatainak figyelembevételével, a Pénzügyminisztériummal és az Állami Biztosító Főigazgatóságával együttműködve három speciális biztosítási forma került kidolgozásra. Ezek feltételei alapján már ezévből lehetővé vált az erdőgazdaságok számára a biztosítás igénybevétele.

a./ Állami erdőgazdaságok álló- és forgóeszköz-
biztosítási feltételei

A biztosítás kiterjed azokra a károkra, amelyeket

- tűz, villámcsapás, robbanás, árvíz, földcsuszamlás, kő- és földomlás, épület alatti ismeretlen üreg beomlása, valamint 5 fokozatnál nagyobb földrengés okoz az állami erdőgazdaság tulajdonában lévő valamennyi vagyontárgyban, az erdősítések és csemetekertek kivételével,
- 15 m/sec sebességünél nagyobb szél /vihar/ okoz épületekben, berendezésekben felszerelésben, vagy állatállományban,
- jégverés okoz az épületek, és stabil üvegházak tetőzetében,
- betöréses lopás vagy rablás okoz pénz- és pánccélszekrényben és az abban elhelyezett pénz- és értéktárgyakban.

Az álló- és forgóeszköz biztosítás lényege:

- az erdőgazdaság egész álló- és forgóeszközállományára együttesen köthető meg,

- a biztosítás egy évre, de felmondásig meghatározatlan időre szól /Felmondást a lejárat előtt 1 hónappal - mindig november 30-ig - kell megtenni/,
- a biztosítási díj az álló- és forgóeszközállomány együttes értékének 1 ezreléke.

Tárgyalás alatt áll az a kérdés, hogy a biztosítási alapértékből az erdei vasutakat és utakat kivegyék, mert ezek károsodása a fentiek szerint gyakorlatilag nem fordul elő és értéke egyes erdőgazdaságoknál az állóeszközérték 50 %-át is megközelíti.

A részletes biztosítási feltételek az Állami Biztosító megyei igazgatóságainál az erdőgazdaságok rendelkezésére állanak.

b./ Állami erdőgazdaság csemetekertjeinek biztosítási feltételei

A biztosítás az állomány alattiak kivételével az erdőgazdaság összes csemetekertjeire köthető. A bekerítetlen ideiglenes kerteket esetleg ki lehet hagyni.

A biztosítás azokra a károkra terjed ki, amelyeket:

- téli és tavaszi fagy /kifagyás, elfagyás, fel-fagyás/ idéz elő a csemeték pusztulásával,
- jégverés, tűz, villámcsapás okoz a csemete pusztulásával vagy olyan sérüléssel, hogy a felhasználásra alkalmatlanná válik,
- vízkár /árviz, belviz, felhőszakadás/ idéz elő a csemete pusztulásával.

Nem terjed ki a biztosítás azokra a károkra, amelyek:

- a ki nem kelt vetésben keletkeznek,
- hullámtéren és állomány alatt lévő csemetekertekben következnek be /ezekre díjat sem kell fizetni/,
- gombák, rovarok kártételei okoznak,
- kiemelt csemetékben,
- karácsonyfatelepeken keletkeznek.

A csemetekertekben bekövetkezett károk teljes egészében térítésre kerülnek. A káreseményt általában 5-10 napon belül jelenteni kell.

A kártérítésnek két módja van:

- 100 %-os károsodás esetén /nagyobb foltokban történő pusztuláskor is/ a kár bekövetkezésének időpontjától függően került térítésre a kárösszeg 20, 60, és 80 %-os egységár alkalmazásával az egyéveseknél és 50, 60, 80 %-os egységár alkalmazásával a több éveseknél.

Itt lényegében a tényleges ráfordítást kellene téríteni, azonban az ilyen jellegű kigyűjtés sokkal több bizonytalanságot tartalmazna - és sok munkát is igényelne - mintha az egységár fenti százalékát vesszük figyelembe.

Részleges csmetepusztulás esetén a káresemény nélküli, illetve az egységnyi területre /ár/ tervezett csemete mennyiségétől való eltérés mértékéig biztosított egységáron számított érték kerül megtérítésre:

A biztosítás megkötésekor a tervezett mennyiségeket kell figyelembe venni és azt - minden év május 31-ig - a tényleges teljesítés szerint kell módosítani. Ennek alapján történik a biztosítási díj véglegesítése. A károk bekövetkezéséig menet közben bármikor módjában áll az erdőgazdaságnak

a tervezett kihozataalt emelni vagy csökkenteni. Ez természetesen a díjfizetés módosítását is maga után vonja.

A csemetekerti biztosítás díja kialakításának alapját az alábbi elvek és gyakorlati számítások képezték:

- az öt évre visszamenőleg rendelkezésre álló, jóváhagyott mérlegek, melyekben külön sorban szerepelt a csemetekerti kártérítés összege. Ezeknek erdőgazdaságonként történt kigyűjtése után adott, az egy évre eső átlag-kártérítés összege. Ezt az értéket kellett szembe állítani az öt év alapján átlagolt őszi csemetekészlet értékével./Ez a csemete-mennyiség az, amelyben a károk bekövetkeztek./ A két érték alapján került kiszámításra az, hogy öt év átlagában a csemetekészlet értékének hány ezreléke volt a ténylegesen térített kár.
- Mivel az erdőgazdaságok a térített elemi kár ezreléke alapján nagyon nagy szóródást mutattak, lehetetlen volt egy egységes díjtétel megállapítása. Ugyanakkor viszont a tulzottan

sok, tehát valamennyi erdőgazdaságra külön-külön megállapított díjtétel alkalmazását az Állami Biztosító nem fogadta el. Ezért három díjkategóriát kellett megállapítani: a legkisebb térítésben részesülők /26 %-ig/ képezték az első, közepes nagyságrendűek /80 %-ig/ a második és a kiugróan magas /100 %-feletti/ térítést kapó erdőgazdaságok pedig a harmadik csoportot.

Az egyes csoportok díjtételei a tervezett csemetekészlet-érték százalékában a következők:

I. díjosztály	2,50 %
II. díjosztály	2,70 %
III. díjosztály	21,25 %

A csoporton belül természetesen egyes erdőgazdaságok az ötéves átlag-tényszámuknál valamivel nagyobb, avagy kisebb díjat fizetnek, de ez a kategóriába sorolás miatt elkerülhetetlen volt. Összességében ez az eltérés azonban nem lényeges.

A fizetendő díjtétel az u.n. szükitett önköltség alapján kerül megállapításra és természetesen a kártérítést is ezen az egységaron egyenlítik ki.

Az Állami Biztosító a biztosítás önkéntessége, a károk jelentkezésének periódikussága, valamint az egy éves kockázatvállalás miatt a ténylegesen jelentkező és megtérített károk ötéves átlag-százalékát nem tudta elfogadni és azt - figyelembe véve saját rezsijét is - mintegy 50 %-kal megemelte.

Szükséges megjegyezni, hogy három erdőgazdaság /a Délzalai, a Keszthelyi és a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság/ díjtétele irreálisan magasnak tűnik. Tényszámaik viszont ezt az eredményt adták és nem lett volna helyes, ha e magas százaléérték miatt a többi vállalat díjtételét jelentősen megemeltük volna.

A biztosítást egy évre lehet megkötni, de felmondás nélkül folyamatosnak tekinthető. A felmondási szándékot hivatalosan a lejárat előtt egy hónappal be kell jelenteni.

A biztosítás részletes feltételei az Állami Biztosító megyei igazgatóságain az erdőgazdaságok rendelkezésére állanak.

Mivel a biztosítási feltételek kidolgozása elhúzódott, 1968. évre vonatkozóan az erdőgazdaságoknak

április 25-i határidővel - nem kötelező jelleggel - előjegyzést kellett beadni és a végleges feltételek ismeretében 1968. június 15-vel kellett a biztosítási szerződést megkötni. Az előjegyzést /"Nyilatkozatot"/ beadott erdőgazdaságok elállhattak a szerződés megkötésétől, de akik előjegyzést nem adtak be, azok 1968. évre szerződést már nem köthettek. 1969-től kezdve a szerződés megkötésének határideje minden előjegyzés nélkül az előző év december 1-e, a részletes adatszolgáltatásé pedig január 31-e.

Az 1968-re szerződést kötött erdőgazdaságoknál a biztosítás felmondás hiányában folyamatos, az adatszolgáltatási kötelezettség szintén 1969. január 31-i határidejű.

A biztosítási díjat a különféle egyéb költségek között, az ágazat terhére kell elszámolni, és a csemete egységárában kell érvényesíteni.

A díjfizetés négy egyenlő részletben, március 31-én, június 30-án, szeptember 30-án és november 30-án esedékes.

c./ Állami erdőgazdaságok befejezetlen erdősitéseinek biztosítási feltételei

Az erdőgazdaságok biztosítást köthetnek összes folyamatban lévő erdősitéseikre, az állományalattiak, a sarjak és az állománykiegészítések kivételével.

A 10/1964./Erd.É.28./OEF. számú utasítás alapján állomány alatti erdősitésekben elemi kár nem té-
rithető, ezért kellett e műveletet a jelen biztosítási konstrukcióból is kihagyni.

A megkötött biztosítási szerződés alapján üzemi szinten megtérítésre kerülnek azok a károk, amelyeket;

- fagy /téli, tavaszi/
- homokverés,
- jégverés,
- víz /árviz, belviz, felhőszakadás/,
- aszály,
- tűz, villámcsapás,
- földcsuszamlás

okoz az állami erdőgazdaságok tulajdonában, keze-

lésében lévő mag- és dugványeredetű befejezetlen erdősitések /felujítás, telepítés/ állományában, pusztulással vagy azáltal, hogy tőre kell visszavágni.

Nem terjed ki biztosítás:

- a hullámtérben bekövetkező árvíz okozta károkra,
- az állomány gyenge fejlődésére,
- agrotechnikai mulasztásból /szakszerűtlen ültetésből és köztesművelés, valamint ápolás elmaradásából/ származó károkra,
- tárgyévben III. osztályúnak minősített erdősitésekre,
- állomány alatti erdősitésekre és ujjulatokra,
- sarjerdőkre és állománykiegészítésekre,

Téli károsodás esetén, ha a területet még tavasszal újra lehet erdősíteni, vagy visszavágás válik szükségessé, a tényleges ráfordítás kerül megtérítésre, az üzemi szintű év végi kárelszámolástól függetlenül. A tavaszi és nyári károk térítése üzemi szinten a műszaki átvételek alapján a tenyésztési időszak végén történik meg.

A kár megállapításának alapja a 42/1967./MÉM.É.49/

MÉM. számú utasítás elveinek megfelelően történik az egyes erdőrészletekre megállapított megengedett pótlás ill. az azzal összefüggő megmaradási százalékok alapján:

- első kivitelnél a biztosítási feltételek mellékletében szereplő megmaradási százaléktól való lemaradás szerint,
- pótlásoknál, ha a pótoltt terület elkülöníthető és elbírálható, akkor az első kivitelhez hasonlóan, ha a pótlás nem különíthető el, akkor az előző évi eredményesség és a pótlás aránya szerint;
- az előző évi eredményes területből történő pusztulás százalékos mértékének teljes értéke szerint kerül megállapításra erdőrészletenként.

A biztosítási feltételek lényegében azonosak a 10/1962./Erd.É.28./ OEF. számú utasításban az Erdővédelmi Alapból történő térítés módjával és alapelveivel. Ennek megfelelően:

- nem az erdőrészletenkénti tényleges elemi kár, hanem az üzemi eredmény szerinti kár kerül megtérítésre;

- állomány alatti erdősitésekben és ujulatokban bekövetkezett elemi kár után nem történik térítés;
- a kártérítés a két ágazat /erdőfelujítás, erdőtelepítés/ együttes eredménye alapján történik;
- az üzemi szintű kárelszámolás alapja az erdősitések műszaki átvétele;
- az egész rendszer technikai lebonyolítása az adatszolgáltatástól a kárelszámolásig az érvényben lévő 42/1967./MÉM.É.49./MÉM. számú utasítás 2.sz. mellékletében előírt vállalati és üzemtervi kötelező nyomtatványok összefüggő rendszerére épül fel.

Eltérés jelentkezik az említett utasításban foglaltakkal szemben az alábbiak szerint:

- a kártérítés alapja nem az ágazat "pénzügyi" eredménye, a jelenlegi kötetlen tervezési metodika és ágazati eredményelszámolás miatt, hanem az ágazat sikeresen erdősült területének csökkenése a biztosítottéhoz viszonyítva;

- a térítésre kerülő kár tehát mint eredményes erdősitési területhiány "ha"-ban jelentkezik. Az eredmény ill. a kár megállapításának alapja nem a kötött tervezési rendszerben jóváhagyott éves tervezett eredményességi százalék, hanem az ötéves tervezett átlag alapján az erdőfelujításra és erdőtelepítésre megállapított eredményességi százalék;
- az erdőrészletenkénti károk tételes felülvizsgálatát és jóváhagyását az Állami Biztosító végzi;
- csak biztosítási szerződést kötött erdőgazdaságok kárai kerülnek térítésre.

A biztosítás díjtételének kiszámításánál az alábbi módszert alkalmaztuk:

Erdőgazdaságonként öt évre visszamenőleg ki - gyűjtöttük a ténylegesen térített elemi /aszály/ károkat és egyévi átlagot képeztünk. Hasonlóan megállapítottuk a befejezetlen erdősitések egy - ségárral képezett állományértékét és ezek egy - évi átlagát. A két adatból kiszámítottuk - az

állományérték ezrelékében - az ötéves átlag szerinti aszálykár arányát. /Ezek az értékek felül az erdősitések műszaki átvételi statisztikájából ki-gyűjtöttük a tényleges aszálykárokat is. Az így kapott értékek azonban olyan magasak voltak, hogy reálisan nem lehetett számítani arra, hogy ilyen díjtételek mellett - amely a jelenlegi 2,5-3 szo-rosa lenne - az erdőgazdaságok biztosítást fognak kötni. Ezért maradtunk az eredeti üzemi kár erejé-ig térítendő biztosítási konstrukció mellett./ Az erdőgazdaságokat vizsgálva nagy szóródás mutatko-zott évenként, éven belül, sőt öt év átlagában is, mert öt év alatt

- 13 erdőgazdaság nem kapott térítést,
- 9 erdőgazdaság átlagban 2-6 %-os térítést ka-pott,
- 6 erdőgazdaság 7-16 ill. közülük egy erdőgazda-ság 36 %-os térítést kapott.

Az előbbiek képezték a 3 díjosztály kialakításá-nak alapját. Az Állami Biztosító az általunk meg-adott ténylegesen térített kárösszegeket megnövel-te, mert;

- a biztosítás önkéntes, az a vállalat köti meg, amelyik alkalmasnak tartja,
- a károk egyenlőtlenül jelentkeznek,
- a biztosítást egy évre lehet megkötni, öt év helyett,
- a biztosítási kockázatba bekerült a tűzkár is, amely eddig költségvetésből, ill. a károkozótól került megtérítésre,
- a biztosítónak saját költségei is jelentkeznek a lebonyolítással kapcsolatban.

A biztosító a ténylegesen térített összeg öt éves átlagát a részére engedélyezett számítási képletek és módszerek alkalmazásával kb 50-60 %-ban megemelte.

Fentiek alapján a három osztály díjtétele az átlományérték százalékában kifejezve az alábbi:

1 díjosztály	0,25 %
2 díjosztály	0,90 %
3 díjosztály	2,70 %

A csemetekerti biztosításhoz hasonlóan - a csoportok kialakítása következtében - csoporton belül előfordul, hogy a saját átlagánál egyes erdőgazdaság

többet, a másik kevesebbet fizet. A jövő útja az lenne, hogy minél több csoportot képezzünk, mert így ahibalehetőségeket jobban ki tudnánk küszöböl-
ni. A biztosítási konstrukció első évében azonban az Állami Biztosító a bővebb részletezést még nem vállalta. A díjszámítást a változott egységárak nem zavarják, mert a százalékos arány nem változik meg.

A biztosítást egy évre lehet megkötni, de érvényes-
sége folyamatos, ha egyik fél sem mondja fel lejá-
rat előtt 1 hónappal /XI.30./

A biztosítás megkötésekor az adatszolgáltatást a meglévő befejezetlen és a f. évi tervezett erdősi-
tésre kell megadni és ennek alapján kell a biztosí-
tási díjat kiszámítani. Minden év május 31-ig azon-
ban a ténylegesen elvégzett erdősités alapján módo-
sítást kell bejelenteni és a második díjrészlet fi-
zetésénél kell rendezni a díjváltozásból eredő kü-
lönbözetet is.

A díjfizetés 4 egyenlő részletben március 31-én, ju-
nius 30-án, szeptember 30-án és november 30-án esedé-
kes.

A biztosítási díjat "különféle egyéb költségek" címen az ágazat közvetlen ráfordításai között kell elszámolni.

Az 1968. évre vonatkozóan, - mivel végleges biztosítási feltételek nem álltak rendelkezésre - az előzetes tervezet megküldése alapján az erdőgazdaságoknak 1968. április 25-ig a biztosításra vonatkozóan is nyilatkozni kellett, hogy azt igénybe óhajtják-e venni. Ennek kötelező ereje nem volt, tehát az igenlő "Nyilatkozat" ellenére bármelyik erdőgazdaság visszaléphetett. Azok az erdőgazdaságok azonban, amelyek nemleges nyilatkozatot tettek, utólag 1968. évre a biztosítást már nem köthették meg. /1968. évre 13 erdőgazdaság kötött erdősitésekre elemi kár biztosítást./

Az adatszolgáltatást erdőrészletenként kellett megadni. Ez nagy adminisztrációs munkát jelentett az erdőgazdaságok részére. Az Állami Biztosító Főigazgatósága azonban egyrészt a belső munkájának elemzése, másrészt - mint induló biztosítási forma - a várható problémák könnyebb lerendezése miatt ragaszkodotta tételes adatszolgáltatáshoz annál is inkább, mert a folyamatosan

jelentkező elemi károk bejelentési kötelezettsége erdőrészletenként kötelező. Az erdőfelujítási és erdőtelepítési egységárakba az aszálykár ötéves átlaga beépítésre került. Ez az összeg országos átlagban, ha az ötéves eredményességi átlagszázalékkal számoljuk el az éves erdősitések /első kivitel és pótlás/ eredményét, akkor a biztosítási díj 60-70 %-át fedezi. A biztosítás aszálykár esetén is ezt az eredményességi szintet garantálja /Egyes erdőgazdaságoknál a csoportok képzése okozta eltérés miatt ez a fedezet 50-90 % között ingadozik/. Az erdőgazdaságoknak az új egységárakban tehát átlagos eredményesség esetén is rendelkezésre áll a biztosítási díj kb háromnegyed része és ez, továbbá a munka jobb és gazdaságosabb megszervezése már lehetővé teszi a biztosítás megkötését és az idei /1968-as/évhez hasonló időjárás esetén is a biztonságos vállalati gazdálkodás feltételeinek megteremtését.

Összefoglalva: az erdőgazdaságok álló- és forgóeszközeinek, csemetekertjeinek és erdősitéseinek biztosítási feltételei, maga az egész biztosítási konstrukció, nagyon gyorsítottan készült el. Várható,

hogy menet közben problémák merülnek fel, amelyeket a következő években kell helyesbíteni.

Már most látható, hogy a díjtételek megállapítását finomítani kell, esetleg erdőgazdaságonkénti díjtétel rögzítésével. Ennek érdekében a minisztérium az Állami Biztosító Főigazgatóságával tárgyalásokat kezdeményez.

A GAZDASÁGI BIRSÁGRÓL

Az 1/1968./I.16./ Korm.számú rendelet szerint állami és szövetkezeti vállalatokra és egyéb gazdálkodó szervekre gazdasági bírságot lehet ki - szabni, ha jogszabályba, vagy hatósági rendelkezésbe ütköző, illetőleg a szocialista gazdálkodás elveivel ellentétes tevékenységével a társadalmi érdeket megsértve

- a./ jelentős anyagi előnyre tesz szert, illetőleg jelentős kárt okoz, vagy
- b./ súlyosan veszélyezteteti a lakosság jogos érdekeit.

A rendelet egyéb intézkedései, valamint a végrehajtására vonatkozó 4/1968./III.25./IM. és 11/1968./III.25./PM. számú rendeletek csak a végrehajtás lebonyolítását szabályozzák, az idézett cselekmény meghatározást nem fejtik ki részletesebben.

A gazdasági bírság kiszabására okot adó cselekmény igen általánosnak tekinthető meghatározása miatt több oldalról beérkezett észrevételekből megállapítható bizonyos mértékű bizonytalanság. Ezt indokoltnak lehet tekinteni a számviteli elszámolásban bekövetkezett változások miatt is, miután a termékeket csak szűkitett önköltségen kell könyvelésileg nyilvántartani és az általános költség nem kerül felosztásra. Ennek a számviteli intézkedésnek az volt elsősorban a célja, hogy elősegítse a vállalatok vezetőiben egy globális nyereségszemlélet kialakulását és megszüntesse az általános költségek mechanikus felosztását.

A termékek önköltségének kalkulációjában és ennek alapján az árak kialakításában tehát olyan mértékű általános költséget helyes figyelembe

venni, amennyi a termékért a piaci értékitélet alapján elérhető árbevétel és a szűkitett önköltségben megjelenő közvetlen ráfordítás közötti különbségetbe - a megfelelő mértékű nyereség mellett - belefér. A piaci értékitélet működéséhez természetesen az szükséges, hogy a kínálat meghaladja a keresletet, vagy legalább is egyensúlyi helyzet alakuljon ki.

A vevő értékelése nem a termelési költségből indul ki, hanem a szükséglet legelőnyösebb, legolcsóbb lefedezését keresi. Az összehasonlítás alapja a megállapított hatósági, vagy kialakult szabad ár. Ehhez viszonyítja a vevő a termék árát helyettesítési arány, vagy a felhasználásnál jelentkező költség-szükséglet szerint. Például nem valószínű, hogy fenyő fűrészáruban hamarosan valamilyen szabad árforma alkalmazható lenne a kínálatot meghaladó kereslet miatt. A szabványtól eltérő igények miatt felszámítható felárlal azonban a vevő már vizsgálja, hogy a felár összege kevesebb-e, mint a szabványos áru felhasználásával szemben elérhető hulladékcsökkenés értéke.

Az előbbiekből következik, hogy a termelőnek - a hatósági előírásokkal nem szabályozott - áralkulációk elkészítésénél az árak kialakításánál első-sorban a piaci helyzet és ennek következtében elérhető árbevétel számításbavételéből kell kiindulni. Nincs kötelező előírás az általános költség cikkenkénti arányos felosztására és a nyereség mértékére, vagy cikkenként egyenlő mértékű nyereség számítására. A vállalat tehát jogosan jár el akkor, ha a számítása szerint elérhető árbevétel és a kalkulált szűkitett önköltség közötti különbség arányában veszi számításba a termék vállalati általános költségviselő képességét és nyereséghozamát.

Egy termék árának vizsgálatánál nem lehet kifogásolni, ha a számításba vett általános költség, vagy nyereség mértéke meghaladja a vállalati átlagot. Sőt az sem kifogásolható, ha a vállalat ~~összes~~ nyeresége meghaladja az árrendezés során számításba vett, vagy a vállalat tervében kalkulált mértéket.

A rendelet értelmezésére megjelent magyarázatok kihangsúlyozzák, hogy a vonatkozó vizsgálatok nem

korlátozódhatnak egy termékre, hanem minden esetben ki kell terjedni a vállalat egész tevékenységére, sőt ezt meghaladóan a vállalat tevékenységének társadalmi összefüggésére is. Éppen ennek az elvnek gyakorlati alkalmazásából adódható bizonytalanság teszi a vállalat részére szükségessé valamilyen rendszer kialakítását.

Az árak alkalmazásánál nem jelentkezhethet probléma olyan termékeknél, amelyekre az árjegyzékben, vagy az Országos Árhivatal által kiadott 6. számú árrendezési segédletben egységár szerepel. A segédlet árai megfelelnek a számított árszinvonálnak, tehát azok minden további kalkuláció nélkül akkor is alkalmazhatók, ha azok hatósági árként az árjegyzékben nem jelentek meg.

Az árrendezésnél számított árral nem rendelkező, vagy az új termékekre tanácsos minden esetben árkalkulációt készíteni. Az árkalkulációt két formában javasoljuk elkészíteni.

Először javasoljuk azt megvizsgálni, hogy a termék alapanyag minőségi igény, munkaidő szükség-

let, vagy a szűkitett önköltség szerint, milyen más termékekhez áll közel és annak alapján a használati értékarányosan megállapított ársorban hová helyes behelyezni. Ilyen módszer alkalmazása esetén jegyzőkönyvben helyes rögzíteni, hogy az új terméket melyik megállapított árral rendelkező terméknél kell értékesebbnek és melyiknél kevésbé értékesnek tekinteni, milyen összehasonlító adatok alapján és ezek alapján hogyan lett a termék ára kialakítva.

Amennyiben az ársorba való besorolás valamilyen okból nem alkalmazható, abban az esetben különbözeti kalkuláció alkalmazását javasoljuk. A különbözeti kalkuláció elkészítésénél valamilyen - az új termékhez közelálló - hatósági, vagy az árrendezésnél számított induló árral rendelkező termék egységárából kell kiindulni és az alapul vett, valamint az új termék közötti ráfordítások különbözetét kell kiszámítani. A közvetlen ráfordítás különbözetét a vállalati tervben számított vállalati általános költség és nyereség-százalékkal javasoljuk pótlékolni.

MUNKAI DŐCSÖKKENTÉS AZ ERDŐGAZDASÁGOKNÁL

A kormány 1021/1967./VIII.12./ számú határozata lehetővé teszi, hogy 1968. július 1-től kezdődően az erdőgazdasági dolgozók munkaidejét is csökkentsék. A határozat 3. pontja szerint az időny-szerűség és más szempontok figyelembevételével, törekedni kell arra, hogy 1970-ig a munkaidőt heti 48 órára, vagy azt megközelítő szintre csökkentsék.

A megvalósításra vonatkozó minisztériumi irányelvek /MÉM.Értesítő 1967. évi 39.száma/ szerint a rövidített munkaidő bevezetését éves munkaidőcsökkentés útján is /2850 órától 2500 órára/ meg lehet oldani. Ennek során az erdőgazdaság igazgatója, a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben, az éves munkaidőkeretet - a termelési feladatok munkaigényének és a helyi adottságoknak megfelelően, - hónapokra oszthatja fel és a napi munkaidőt ezen belül 6-12 órában állapíthatja meg.

A bevezetés előfeltételeit a kormányhatározatnak megfelelően biztosítani kell. Ennek érdekében

olyan felkészülési, illetve intézkedési tervet kell a minisztériumhoz felterjesztteni, amelyből elbirálható a realizálás megalapozottsága.

A munkaidőcsökkentés gyakorlati megvalósításához a kormányhatározat előírásai és a kiadott irányelvek szem előtt tartásával, továbbá az eddig kialakított módszerek és tapasztalatok alapján a következő utmutatásokat lehet adni:

1. A termelés kedvező alakulásának vizsgálata során 1-2 évre visszamenőleg az egyes termelési ágazatok /fahasználat, erdőművelés, stb./ mennyiségi feladatait össze kell hasonlítani a tárgyévi adatokkal, valamint az üzemtervek és távlati tervek alapján előrelátható átlagéves feladatokkal. Amennyiben a mennyiségi adatokban nincs visszaesés, továbbá az esetleges árváltozások figyelembevételével a kimunkált termelési érték is növekedést mutat, úgy ez arra utal, hogy az erdőgazdaság ennek a feltételnek eleget tud tenni.
2. A termelékenységek emelkedését a vizsgált évet megelőző és az azt követő időszakban is elsősorban ter-

mészetes mutatókkal /m³, ha, to, stb/ kell mérni. Emellett - a népgazdasági szinten rendszeresített egységes rendszernek megfelelően - ki kell dolgozni az egy munkaóra-ra és a 100 Ft munka - bérre eső termelési értéket is.

3. Az önköltség alakulását a nagyobb súlyú termelői ágazatokban a mérlegbeszámolónak megfelelően kívánatos értékelni és célszerű a kérdésszerű években a globális költséghányadot is megállapítani.

4. A kapacitáskihasználást az erdőgazdaságoknál elegendő a traktoroknál, fogatoknál, erdei vasutaknál, tehergépkocsiknál, rakodógépeknél, kergéző gépeknél és motorfűrészeknél vizsgálni - ugyancsak több év viszonylatában. Ezeken keresztül a termelési feladatok nagyobb része felmérhető.

5. A dolgozók keresetének alakulását a munkaügyi statisztikában rendszeresített adatok felhasználásával, illetve kiszámításával lehet vizsgálni.

6. Az előzőekben említett számszerű összehasonlítás mellett szöveges értékelést is kell készíteni. Ebben rá kell világítani a fejlődés lehetőségeire, illetve indokolni kell bizonyos részletekben - ahol az még elfogadható mértékű - esetleges visszaeséseket, stb.

Ki kell mutatni az előrelátható vállalati eredményt is, összehasonlítva az előző évek eredményeivel.

Részletesen tárgyalni kell azokat az intézkedéseket, amelyekkel meg lehet valósítani az előzőekben tárgyalt kedvező fejlődést, illetve bizonyítani lehet, hogy a csökkentett munkaidő alatt is maradéktalanul el lehet végezni a tervezett feladatokat. Ezeknél hivatkozni kell azokra a részletes számításokra, elemzésekre, amelyeket el kellett végezni a tervezésnél, illetve a lehetőségek mérlegelésénél. A jobb munkaidőkihasználást nem elég csak tervezni és állítani, azt részletes és minden munkahelyen végzett munkanap-felvételekkel kell bizonyítani.

A munkaidőcsökkentés megvalósításának tervezése, mérlegelése, az ezekkel kapcsolatos közgazdasági számítások elvégzése az erdőgazdaságok saját érdeke. Az előkészítés csak akkor lesz megfelelő, a megvalósítás csak akkor lesz ésszerű, ha pontos és reális megfigyeléseken alapszik.

A TERMÉSZETBENI JUTTATÁSOK SZABÁLYOZÁSA

Az erdőgazdasági dolgozók természetbeni juttatásaival kapcsolatos korábbi rendelkezések számos részletkérdésben olyan központilag előírt megkötésekkel tartalmaztak, amelyek a gazdasági mechanizmus reformjával nehezen egyeztethetők össze. Ezért az új Munka Törvénykönyve /1967.évi II. törvény/45.§./2/ bekezdése alapján szükségessé vált új miniszteri utasítás kiadása. A 29/1968. /MÉM.É.15/ MÉM. számú utasítás hatálytalanította a régebbi, részletekre kiterjedő OEF. utasítást és néhány alapvető elv előírása mellett a juttatások részletesebb szabályozását az erdőgazdaságok igazgatóira, illetőleg a kollektív szerződésekre bízta. Az utasítás egyúttal lehetőséget biztosított arra is, azok a természet-

beni juttatások, melyek korábban bizonyos feszültséget okoztak, helyesebb arányban kerüljenek megállapításra.

Az utasítás lényege az, hogy ezentul is ugyanolyan természetbeni juttatásokat lehet biztosítani, mint korábban, a juttatások egyéni mértéke azonban nincs megkötve. Kivételt képez ez alól az ingyenes illetményföld, melynek felső határa 1 kat.hold személyenként. Ezt a mennyiséget is csökkenteni kell a más címen /saját tulajdon, tsz. háztáji, bérlemény, stb/ élvezett földterülettel.

Ugyancsak korlátozott a jövőben is az erdei legeltetés illetményének /állattartás/ mértéke. Ez nem lehet több egy tehénnél és egy anyakocánál, valamint ezek egyéves szaporulatánál, továbbá évi 20 q szénát biztosító kaszálónál.

Alapvető elv, hogy az évenként kiadható természetbeni juttatás értéke nem lehet több, mint az éves beralap 5 %-a. Ebben a korlátozásban jut kifejezésre a régi, de jelenleg is érvényben lévő központi irányelv, hogy a természetbeni juttatás mér-

téke nem bővíthető. A természetbeni juttatás mértékének az éves beralap százalékában történő meghatározása azonban a korlátozás mellett egyben arányosítási lehetőséget is jelent az egyes erdőgazdaságok között. Számos erdőgazdaságnál ugyanis a juttatások értéke - természetbeni adottságok miatt - az éves beralap 5 %-a alatt volt.

Nem változott lényegesen a juttatások egyenértéke sem. Ez határolja be tulajdonképpen a beralapban ily címen rendelkezésre álló keret összegét. Természetbeni juttatás helyett - egyenértékének megfelelő összegben - pénzváltás is adható. Az erdőgazdaságok központi dolgozóinak az eddig földváltás címén élvezett évi 1200 Ft helyett a jövőben 260,- Ft-ot, mint az egy kataszteri hold egyenértékéeként, valamint további 940,- Ft-ot pedig egyéb váltás címén /ingyen fa, legeltetés, stb./ lehet kifizetni.

A régi értelemben vett "kedvezményes tűzifa" /gallyfa, stb./ fogalma már elavult. Az alsóbbrendű tűzifában ugyanis - nem lévén rögzített ár - minden ár "fogyasztói" illetve "kedvezményes"

nyes" árak minősülhet. Mivel a régi kedvezmény értéke /5 %/ a báziskeretben benne van, a keret nagyságáig, az előbbi "kedvezmények" helyett ingyenes tűzifát is lehet adni. Abban az esetben, ha az erdőgazdaság nem nyújt kedvezményt és a tűzifát fogyasztói áron, az értékesítés általános szabályai szerint adja el a dolgozóknak, úgy a dolgozók személyi jövedelmében keletkező csökkenés ellensúlyozására, a megszűnt kedvezmény mértékéig - természetesen a bértömegellenőrzés vonatkozó előírásainak betartása mellett - béremelés is adható.

A természetbeni juttatások vállalati szabályait az erdőgazdaság a kollektív szerződésekben tárgyalja. Ezeknek a szabályoknak a miniszteri utasítás keretei között kell mozogniuk, emellett azonban tükrözzék a helyi sajátosságokat is.

ÉRTÉKESÍTÉS

A gazdasági irányítás új rendszerében lezárult az első félév, amelyben a vállalatok már nem feülről megállapított terv szerint gazdálkodtak,

termeltek és értékesítettek. A rendelkezésünkre álló I. félévi ténytípusok azt mutatják, hogy az értékesítés nagyjából az előző évi szinten mozgott.

	1967. I.félévi tény	1968. éves vállalat terv	1968. I.félévi tény	1968.I.félévi tény 1967. I. félévi tény	1968.évi terv
	1000 m ³ -ben			%ában	
Rönk összesen	263.1	451.9	258.7	98,3	57,2
iparifa "	623.8	1240.1	657.3	105.4	53,-
tüzifa "	705.2	1789.1	730.2	103.5	40.8

Fenti adatok a MÉM irányítása alatt vállalati formában működő erdőgazdaságok számait tartalmazzák, tehát nem szerepelnek benne sem a HM kezelésébe került Balatonfelvidéki, sem a volt Dunaártéri Állami Erdőgazdaság adatai.

A tűzifa /vastag és vékony, tuskóval együtt/ tervezett értékesítését a termelésnél keletkező mennyiség értékesítésére ugyanis nem lehet reálisan számítani. Biztató azonban, hogy az összes tűzifa I. félévi értékesítése meghaladja az 1967. I. félévit, ezen belül a vastag tűzifa értékesítése is több. Az 1968. január 1-i és június 30-i készlet között alig van valami eltérés - tehát a termelés nagyjából azonos mennyiségű az értékesítéssel - és az 1967. június 30-i készlethez viszonyítva 140 ezer m³ készletcsökkenés mutatkozik. A tényszámok alapján mutatkozó kedvező helyzet mérlegelésénél azonban számolni kell azzal, hogy a tűzifa fogyasztása nem fog emelkedni, sőt fokozatos lassu csökkenésre számíthatunk. Az iparifa termelés növekedése emeli a feldolgozásnál keletkező hulladék mennyiségét, amelynek értékesítése - alacsony ára miatt - nehezíti a reguler tűzifa eladását. Ennek mértékére jellemző, hogy csak az erdőgazdaságok 1968. I. félévében 410 ezer q hulladékot értékesítettek. A Budapesthez és a saját fogyasztásuknál kevesebb tűzifát termelő alföldi területektől legnagyobb távolságra fekvő déldunántuli erdőgazdaságoknak továbbra is elhelyezési nehézségekkel kell számolniuk.

Az erdőgazdasági egyéb primer fatermékek értékesítését általában a mennyiségi növekedés jellemzi. A nemes és hazai nyárrönk értékesítés mennyisége 1967. I. félévéhez viszonyítva 130.4, illetve 111,8 %, de még akácrönkből is 106.7 % az arány. A fűrész- és lemezipari vállalatok már megkezdtek tájékozódásukat a jövő évi szerződéskötésekre. Több helyen tárgyalásokat kezdeményeztek a rönk átlagáron történő átvételére, ami mindkét fél részére megkönnyíti a lebonyolítást.

Csehszlovákiából ebben a félévben 2.5 ezer m³ tölgy- és 26.7 ezer m³ bükrönk érkezett be, de a szerződés 15,3, illetve 30.5 ezer m³-re szól. Ehhez hasonló mennyiség behozatalával jövőre is számolni kell. A behozatalra azért volt szükség, mert egyrészt késelési és hámozási célra is felhasználható - amivel az exoták importja csökkenthető - másrészt a bükk fűrészáru tőkés behozatala pótolható. Megoldandó kérdés a feldolgozás olyan megszervezése, hogy az import ne szorítsa ki a hazai termelésű rönk fogadását.

A ládatermelő kapacitások növekedése miatt továbbra is számítani lehet a nyár rönk és vastagabb

nyár kivágások keresletének fokozódásával. Ez kapcsolódik a papiripar ellátásához is, mert a nyár kivágás és papirfa részben azonos méretű és minőségű faanyagot igényel.

A papiripar 1968. évre 140 ezer ürm^3 nyár és 36 ezer ürm^3 gyertyán papirfára kívánt szerződést kötni szükséglete fedezésére. Az év elején az erdőgazdaságok 115 ezer ürm^3 nyár papirfa szállítására szerződtek - exportra már felajánlott bizonyos mennyiség visszatartásával - de gyertyánból és bükkből csak 16, illetve 5 ezer ürm^3 -t vállaltak. A nyárban mutatkozó 25 ezer ürm^3 hiány beszerzését felvásárlással az ERDÉRT vállalta. Ezen kívül az erdőgazdaságok a Lignimpexnek, mint bizományosnak export eladásra felajánlottak nyárból 19, bükkből 73 és gyertyánból 45 ezer ürm^3 -t.

A papiriparnak 1969. évben növekszik a szükséglete és 150 ezer ürm^3 nyár, illetve 50 ezer ürm^3 bükk, gyertyán papirfát akar lekötni. A kemény papirfa mennyiséget részben már lekötötte, részben megfelelő mennyiségű ajánlattal rendelkezik,

de nyárfában eddig csak 40 ezer ürm³-re tudott szerződést kötni és a további felajánlott mennyiség is csak 61 ezer ürm³, tehát összesen 101 ezer ürm³, az erdőgazdaságok által 1968. évi szállításra összesen szerződött 135 ezer ürm³-rel szemben.

Azzal kell számolni, hogy addig nem adnak a papírfára kiviteli engedélyt, amíg a belföldi szükséglet nincs fedezve. Nem lehet indokoltnak tekinteni a tartózkodó felajánlást és ebből következően az 1969. évi nyár termelés csökkentett mennyiségű tervezését, miután az összes nyár választékok értékesítése biztosított és legfeljebb kis mennyiségű tűzifa eladása okozhat gondot. Nem lenne kedvező, ha a papíripar a nyár pótlására több gyertyánt kívánná lekötni, mert a gyertyán papírfá legnagyobb részét ugyanannak az olasz cégnek szállítják, amelyik a cser papírfát vásárolja és szükségletének hiányos kielégítése hátrányosan befolyásolhatja a cser értékesítését, Ugyancsak kedvezőtlen lenne, ha a papíripar a szovjet import rezgőnyár átirányítását kérné, mert azt jelentleg lággyártási célra, fenyőfa helyett

hasznosítjuk, de alacsony árával esetleg háttérbe is szorítaná a belföldi termelésű faanyag papíripari felhasználását.

A bányafa és pillérfa I. félévi értékesítése azonos szintű az előző év I. félévével, - 94 ezer m³ volt. A bányászati bélésanyagokban, különösen bányadeszkában és bordafában jelentős /12 ezer m³/ a csökkenés. Az ezévi mennyiségek és arányok változásával 1969. évben sem lehet számolni, mert a bányászat szükséglete jövőre is az ezévi szinten alakul. /340 ezer m³ fenyő és 140 ezer m³ lombos bányafa, 60 ezer m³ lombos pillérfa, 60-65 millió fm bélésanyag/. A bányavállalatok és az erdőgazdaságok között általában jó közvetlen kapcsolat alakult ki, amelynek további fejlesztése célszerű.

Felmerült olyan javaslat, hogy a rönk méretű III. és IV. vastagsági csoportba tartozó bányafa árát fel kellene emelni megközelítően a rönk árszintjére. Az emeléssel megzavarnánk az árrendezésnél figyelembe vett ösztönzési célkitűzéseket. Népgazdasági ellátás szempontjából elsődlegesnek kell

tekinteni a fűrészáruban jelentkező szükséglet ki-
elégítésének biztosítását. A jelenlegi árarányok
helyesen arra ösztönöznek, hogy a fűrészárúként fel-
dolgozható és értékesíthető gömbölyű lombos faa-
nyag fűrészipari feldolgozásra kerüljön. A fűrész-
árúként nem értékesíthető és ezért feldolgozásra
el nem adható faanyagot pedig olyan áron kell bá-
nyafaként értékesíteni, hogy a felhasználása
versenyképes legyen a fenyő bányafával szemben
és az import megtakarítására, vagy legalább is
felszabadítására ösztönözzön. A jelenleginél na-
gyobb mennyiségben kitermelhető akácfának a bá-
nyafa jó elhelyezési lehetőséget nyújt különösen
akkor, ha számolunk azzal, hogy a vastag rönkből
talpfa termelhető és értékesíthető.

A fűrész- és lemezipari I. félévi termelése a
három legfontosabb termékcsoporthoz a követke-
zők szerint alakult.

	1967. I.félévi tény	1968. évi vállá- lati terv	1968. I.félé- vi tény	1968.I.félévi tény 1967.I. félév	1968.évi terv
	% -ban				
fenyő fűrészáru	79.537 m ³	138.490 m ³	70.045 m ³	88.1	50.6
lombos "	78.235 "	115.341 "	71.950 "	92.-	62.4
furnér "	7.979 ezer m ²	15.884 ezer m ²	8.697 ezer m ²	109.-	54,8

Az iparvállalatokat is általában az jellemzi, hogy a keresett termékekben növelték a termelést és az értékesítést. Így növekedett a farost- és faforgácslemez termelése és értékesítése is.

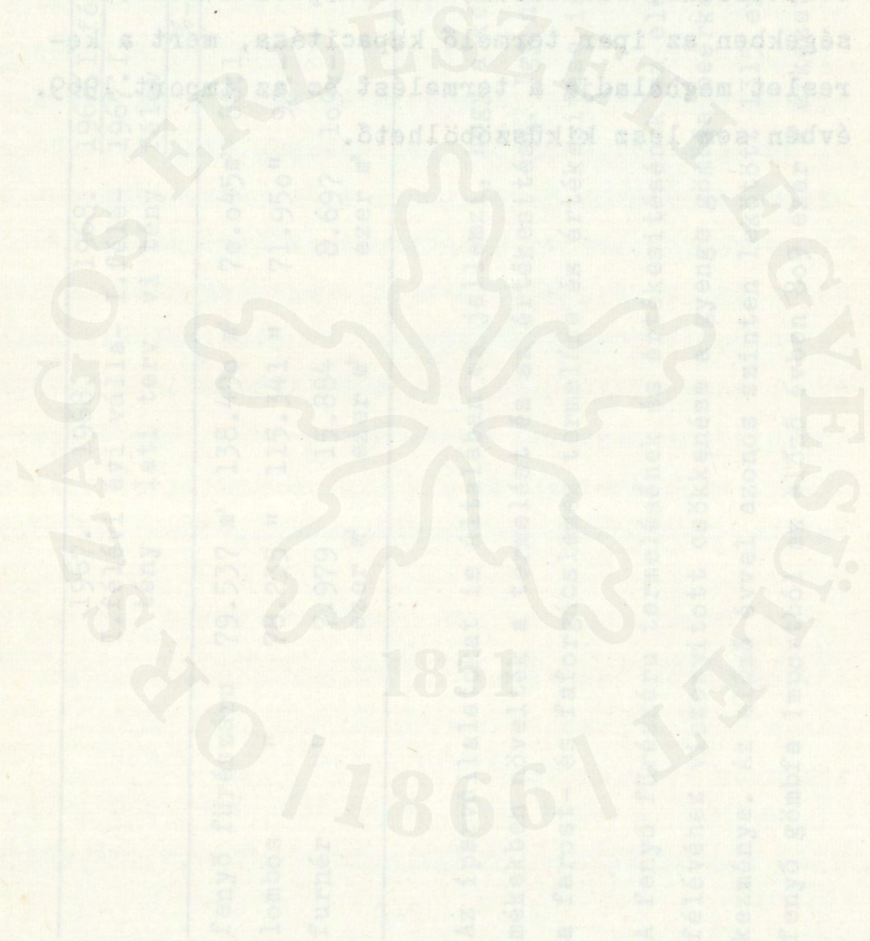
A fenyő fűrészáru termelésének és értékesítésének az előző év I. félévéhez viszonyított csökkenése a gyenge gömbfa beérkezés következménye. Az előző évvel azonos szinten lekötött 1315 ezer m³ összes fenyő gömbfa importból az előző évben 809 ezer m³ érkezett be az I.

félévben, ebben az évben pedig csak 621 ezer m³.
A fenyő fűrészáru termelését 1969. évben is el-
sősorban a beszerezhető gömbfa mennyisége fogja
behatárolni, furnérban, butorlap és lemezféle-
ségekben az ipar termelő kapacitása, mert a ke-
reslet meghaladja a termelést és az import 1969.
évben sem lesz kiküszöbölhető.

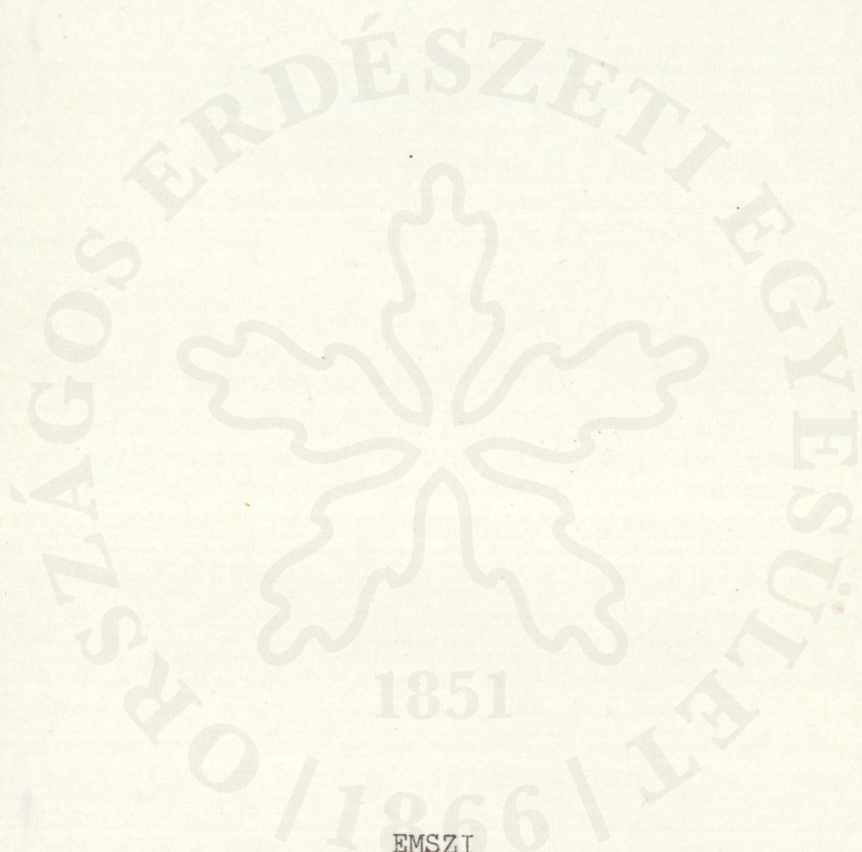
fenyő tűrőképessége
 lombos
 tűrőképessége

79.537 m	138.40 m	76.045 m
113.341 m	71.950 m	
116.884 m	6.697 m	

1831
 1866

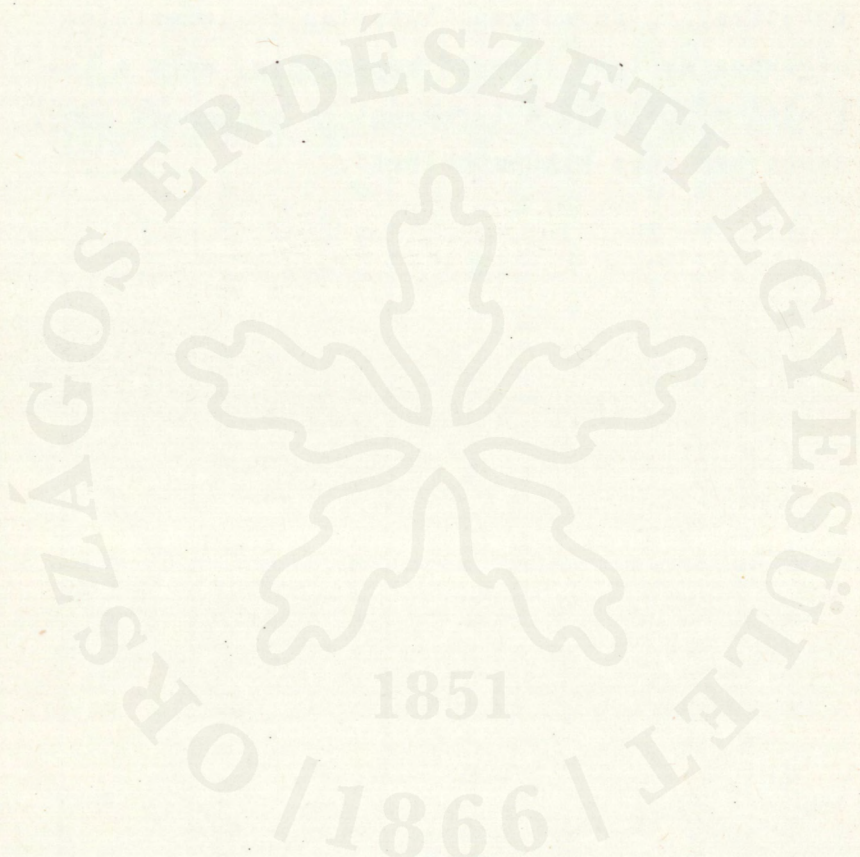
létezését ebben az évben pedig csak 681 ezer m³.
 A fenyő állományok termelését 1969 évben 18 m³.
 adatként a beszerzési költség mennyisége 10 m³.
 beszerzési költség, illetve a fenyő és a fenyő
 részekben az 1969. évi költségvetés, mint a ke-
 resztelvények a termelését az 1969. évi költség-
 vetésben a költségvetés.

EMSZI

Tsz: 68172 Készült: 51o pld

F: Árva Józsefné

1851
Tud. 68172 Készült: 210 pld
F. Árvai Jánosné

